

URMĂRIREA TRASABILITĂȚII MATERIALELOR LEMNOASE ȘI OBTINEREA DE INFORMAȚII STATISTICE PRIN UTILIZAREA SISTEMULUI INFORMĂȚIONAL INTEGRAT DE URMĂRIRE A MATERIALELOR LEMNOASE SUMAL 2.0

SUMAL este un sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase realizat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură ca instrument de monitorizare și gestionare a activităților legate de exploatarea, transportul și depozitarea, prelucrarea și comercializarea materialelor lemnoase.

Are scopul de a preveni tăierile ilegale de păduri și de a asigura trasabilitatea lemnului de locul recoltării până la punctul de comercializare.

Prima versiune - Sumal 1.0 a fost lansată la 1 octombrie 2008 cu utilizare obligatorie de către toate entitățile care se ocupă cu păduri și lemn în România. Sistemul a fost dezvoltat prin lansarea unor aplicații mobile și integrarea sa în serviciul public de urgență 112.

Pentru anul 2008 era un sistem informatic extrem de inovator, modern, revoluționar și simplu de urmărire și gestionare a lemnului, implementat pentru prima dată într-o țară a UE, la scară națională și în mod obligatoriu de utilizat.

S-a estimat că în primii 2 ani de aplicare, tăierea și transportul ilegal s-au redus până la jumătate. Extensiile sistemului au completat eficacitatea luptei împotriva tăierilor ilegale de arbori.

Pe 30 ianuarie 2021 a început operaționalizarea SUMAL 2.0, care reprezintă o versiune îmbunătățită a SUMAL introdusă pentru a spori eficiența și transparența în gestionarea resurselor forestiere.

Această versiune include mai multe îmbunătățiri și funcționalități noi față de versiunea anterioară, respectiv:

Trasabilitate extinsă mai detaliată de la recoltare până la utilizatorul final, fiecare etapă a procesului este monitorizată cu mai mare precizie, reducând riscul de fraude și de tăieri ilegale.

Are o interfață îmbunătățită, facilitând utilizarea de către toate entitățile implicate, inclusiv operatori economici și autorități de control.

Integrare cu alte baze de date și sisteme informatice, ceea ce permite un schimb de informații mai eficient între diferitele instituții implicate în gestionarea pădurilor

Utilizează tehnologii moderne cum ar fi GPS pentru monitorizarea și înregistrarea transporturilor de lemn care permit urmărirea în timp real al transporturilor și asigurarea acurateții datelor înregistrate.

Utilizează aplicații mobile care permit utilizatorilor să înregistreze și să verifice informații direct de pe teren, esențiale pentru efectuarea controalelor rapide și eficiente.

Analiză și raportare avansată, sistemul oferind funcționalități care permit autorităților să genereze rapoarte detaliate și să identifice tendințele sau neregulile în exploatarea lemnului.

Securitate îmbunătățită, sistemul venind cu măsuri de securitate îmbunătățite pentru protecția datelor, asigurând integritatea și confidențialitatea informațiilor stocate și procesate.

Sistemul ajută operatorii economici să se conformeze legislației în vigoare, furnizând un cadru clar pentru înregistrarea și monitorizarea activităților forestiere.

Transparență și responsabilitate prin oferirea accesului public la anumite date .

Suport pentru autoritățile de control, permițându-le să efectueze inspecții mai eficiente și să detecteze rapid încălcările legale.

SUMAL 2.0 cuprinde 3 componente: platformă web-client, aplicații de tip mobile și unitate centrală hardware și software.

Accesul la aplicațiile SUMAL 2.0 se face în baza contului de utilizator, cu nume de utilizator și parolă.

Aplicațiile mobile pot fi descărcate de pe platformele de distribuție a aplicațiilor care sunt operate de proprietarul sistemului de operare mobil - Google play sau APP Store (iOS).

Sistemul SUMAL 2.0 pune la dispoziție în mod gratuit utilizatorilor, 9 aplicații:

- a) Aplicația SUMAL 2.0 Amenajare;
- b) Aplicația SUMAL 2.0 Ocol silvic;
- c) Aplicația SUMAL 2.0 Agent - Registrul electronic;
- d) Aplicația SUMAL 2.0 Avize;
- e) Aplicația SUMAL 2.0 Control;
- f) Aplicația SUMAL 2.0 Superadmin;
- g) Aplicația SUMAL 2.0 Gardă Forestieră;
- h) Aplicația SUMAL 2.0 Contravenții - SNEICS.
- i) Aplicația SUMAL 2.0 Inspectorul Pădurii;

a) Utilizarea **SUMAL 2.0 Amenajare** este obligatorie pentru unitățile specializate atestate pentru lucrări de amenajarea pădurilor, în vederea evidenței amenajamentelor silvice, a înregistrării informațiilor din acestea și a creării bazei de date specifice.

b) Utilizarea **SUMAL 2.0 Ocol** silvic este obligatorie pentru administratorii de păduri/ocoalele silvice/structurile de administrare de rang superior/bazele experimentale pentru: înregistrarea proprietarilor, crearea fișelor de proprietate, înregistrarea dispozitivelor speciale de marcat cu amprentă circulară, emiterea delegațiilor de marcare, generarea carnetelor de inventariere și a fișelor de evidență a înălțimilor măsurate - informații înregistrate în aplicația mobilă - android SUMAL 2.0 Marcare, aprobarea/respingerea sau

desemnarea spre verificare a inventarelor de marcare, înregistrarea și generarea actelor de punere în valoare, emiterea, generarea, suspendarea, prelungirea și retragerea autorizațiilor de exploatare, aprobarea/respingerea și generarea proceselor- verbale de predare a parchetelor, precum și aprobarea/respingerea proceselor-verbale de reprimire a parchetelor.

Toate documentele sunt înregistrate în sistem prin generarea unor coduri unice la nivel național.

c) Utilizarea **SUMAL 2.0 Agent - Registru electronic** este obligatorie pentru:

- operatorii economici care depozitează, prelucrează, sortează, comercializează materiale lemnoase, pentru înregistrarea recepțiilor materialelor lemnoase intrate în depozite, înregistrarea proceselor- verbale pentru operațiunile efectuate în depozite, vizualizarea și generarea avizelor emise pentru însoțirea materialelor lemnoase, înregistrarea mijloacelor de transport și vizualizarea traseului parcurs de mijlocul de transport de la locul de încărcare al materialelor lemnoase până la locul de descărcare.

Utilizarea **SUMAL 2.0 Avize** este obligatorie pentru:

- operatorii economici care exploatează depozitează și comercializează materiale lemnoase;

- administratorii de fond forestier/ocoalele silvice/structurile de rang superior;

- transportatorii de materiale lemnoase care au calitatea de profesioniști;

- importatorii/exportatorii de materiale lemnoase;

- alte situații, pentru: înregistrarea și confirmarea provenienței materialelor lemnoase transportate, înregistrarea traseului parcurs de mijlocul de transport de la locul începerii transportului materialelor lemnoase până la locul de descărcare prin intermediul GPS, înregistrarea fotografiilor mijlocului de transport încărcat cu materiale lemnoase, a kilometrajului indicat la bordul mijlocului de transport auto la momentul preluării avizului, precum și operarea și generarea avizelor de însoțire a materialelor lemnoase.

Au dreptul să utilizeze **SUMAL 2.0 Control**:

a) unitățile centrale și teritoriale ale entităților cu atribuții de control în domeniul silvic în funcție de competențele stabilite în Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, precum și organele de cercetare penală ale poliției judiciare specializate pe domeniul silvic;

b) birourile vamale;

c) organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale pentru urmărirea și controlul în timp real ale provenienței și ale modului de asigurare a trasabilității materialelor lemnoase.

Aplicația **SUMAL 2.0 Superadmin** este utilizată de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură și de structurile teritoriale din subordinea acestuia pentru crearea utilizatorilor/grupurilor de utilizatori, acordarea drepturilor de acces diferențiat și a rolurilor pentru utilizatori/grupuri de

utilizatori, precum și pentru corectarea datelor în sistemul SUMAL 2.0, pe bază de solicitare, și după efectuarea verificării acestora.

Utilizarea **SUMAL 2.0 Gardă Forestieră** este obligatorie pentru Gărzile forestiere în vederea înregistrării operatorilor economici, ocoalelor silvice/șefilor ocoalelor silvice și a administratorilor din raza de competență teritorială.

Utilizarea **SUMAL 2.0 Contravenții - SNEICS** este obligatorie pentru:

a) unitățile centrale și teritoriale ale entităților cu atribuții de control în domeniul silvic în funcție de competențele stabilite de lege;

b) organizatorii licitațiilor/negocierilor de masă lemnoasă provenită din fondul forestier proprietate publică;

c) pentru înregistrarea proceselor-verbale de constatare a contravențiilor silvice, proceselor-verbale de confiscare fizică/valorică a materialelor lemnoase, modul de soluționare a proceselor-verbale, generarea de rapoarte referitoare la contravențiile silvice înregistrate în sistem.

Aplicația **SUMAL 2.0 Inspectorul Pădurii** este utilizată pentru a furniza populației informații și date din SUMAL 2.0 care au caracter public referitoare la exploatarea forestieră și transporturile de materiale lemnoase/produse din lemn, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și a secretului comercial, și pentru accesul proprietarilor de fond forestier la informațiile din SUMAL 2.0 aferente proprietății, după cum urmează:

a) informațiile din avizul de însoțire cu privire la cod aviz, data și ora emiterii, emitent, tipul de transport, document de proveniență, punctul de încărcare, volum, specii/grupă de specii, sortimente, numele operatorului economic care efectuează transportul și numărul de înmatriculare al mijlocului de transport;

b) traseul parcurs în timpul transportului disponibil public după finalizarea transportului;

c) fotografiile mijlocului de transport față, spate și lateral, care se înregistrează în SUMAL 2.0;

d) hărțile amenajistice înregistrate în SUMAL 2.0;

e) informațiile aferente actului de punere în valoare și inventarul înregistrate în SUMAL 2.0;

f) autorizația de exploatare cu numele operatorului economic care efectuează lucrări, înregistrată în SUMAL 2.0;

g) informațiile sunt publice pe perioada existenței lor în SUMAL 2.0.

Materialele lemnoase, indiferent de proveniența lor, se transportă numai însoțite de documente specifice de transport, din care să rezulte cu certitudine legalitatea provenienței acestora. Documentul care dovedește proveniența acestora și care trebuie să însoțească transportul este **avizul de însoțire materiale lemnoase**, document esențial în gestionarea și monitorizarea activităților legate de exploatarea, transportul și comercializarea lemnului.

Avizul însoțește transportul lemnului de la punctul de recoltare până la depozit, punctul de procesare și până la utilizatorul final.

Toate avizele de însoțire sunt emise prin intermediul platformei Sumal 2.0.

Toți operatorii economici care desfășoară activități de exploatare, transport sau depozitare, prelucrare și comercializare a lemnului trebuie să fie înregistrați în platforma Sumal 2.0.

În momentul pregătirii unui transport operatorul economic solicită emiterea unui aviz în platforma SUMAL 2.0 completând datele necesare.

Informațiile incluse în aviz se referă la datele expeditorului și ale destinatarului, proveniența materialului lemnos, detalii despre materialul lemnos transportat (specie, sortiment, volum și alte specificații tehnice), locul de încărcare și destinația, numărul de înmatriculare al mijlocului de transport care transportă lemnul, datele de identificare ale transportatorului, valabilitatea.

Sistemul generează avizul în format electronic cu un cod unic de identificare pentru a permite verificarea și monitorizarea în sistem.

Avizele pot fi emise atât stare on line cât și off line din zone inaccesibile GSM (avize emise de la locu recoltării). La intrarea într-o zonă accesibilă GSM avizul trece automat în stare on line.

Proveniența materialului lemnos pentru care se emite avizul de însoțire se atestă prin documente care sunt înregistrate în prealabil în Sumal 2.0 (acte de punere în valoare, registru electronic, documente intracomunitare, DVI, etc.).

Orice persoană fizică sau juridică ce transportă cu un mijloc de transport într-o perioadă de un an calendaristic un volum de materiale lemnoase mai mare de 20 mc are calitatea de transportator profesionist și este obligat să se înregistreze în SUMAL 2.0.

La începerea transportului, transportatorul profesionist încarcă în aplicație 4 fotografii ale mijlocului de transport încărcat (față, kilometraj, lateral și spate din care să se distingă obligatoriu nr. de înmatriculare).

Avizele pot fi verificate în timp real de autorități (Garda Forestieră, Poliție, Jandarmerie, etc.) folosind aplicația mobilă Sumal Control, sau baza de date Sumal 2.0. Orice aviz poate fi urmărit de la punctul de origine până la destinația finală.

Avizul poate fi verificat de asemenea, de orice cetățean în aplicația Inspectorul pădurii, informațiile furnizate fiind mai restrânse decât cele accesibile organelor de control abilitate.

În urma verificării pot fi sesizate prin apelul de urgență 112 transporturi ilegale de materiale lemnoase.

În baza unui protocol încheiat între Serviciul de Telecomunicații Speciale, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor și Inspectoratul General al Poliției Române se asigură în regim de lucru permanent preluarea solicitărilor de verificare a legalității transporturilor de material lemnos prin interogarea bazei de date SUMAL, pe baza informațiilor primite prin apelurile 112.

Dacă în urma verificărilor rezultă că pentru transportul respectiv nu există cod unic sau codul unic nu este valid transferă cazul către Inspectoratul de poliție județean competent teritorial.

Dacă în urma verificărilor rezultă că transportul are asociat un cod unic valid se informează apelantul cu privire la acest aspect și se încheie fișa de caz asociată.

În scop statistic, sistemul SUMAL 2.0 generează, în principal, următoarele rapoarte:

a) statistica suprafețelor de fond forestier pentru care sunt întocmite amenajamente silvice;

b) statistica volumului de lemn pus în valoare/autorizat pe proprietar, administrație silvică, tip de lucrări și pe unități amenajistice;

c) statistica materialelor lemnoase transportate din partizile în exploatare, pe specii și sortimente;

d) statistica modului de utilizare industrială a materialelor lemnoase;

e) statistica importului și exportului de materiale lemnoase.

În vederea asigurării informațiilor necesare controlului provenienței și asigurării trasabilității materialelor lemnoase, sistemul SUMAL 2.0 generează, în principal, următoarele rapoarte:

a) calculul rezultatului exploatarei;

b) exploatarea partizilor în perioada autorizată;

c) identificarea documentelor de transport utilizate ilegal;

d) compararea cantităților expediate cu avize de însoțire cu cele efectiv recepționate;

e) corectitudinea situațiilor gestionare raportate de profesioniști.

Date statistice-județul Buzău

În județul Buzău sunt înregistrați în sistemul Sumal 2.0, 807 entități dintre care: 10 ocoale silvice, 380 operatori economici care desfășoară activități de exploatare forestieră/depozitare/prelucrare/comercializare materiale lemnoase și 417 operatori economici care efectuează doar activități de transport.

În baza amenajamentelor silvice și a prevederilor legale care permit tăieri de masă lemnoasă în județul Buzău se recoltează anual aproximativ 300000 mc.

Sunt înregistrate în sistem la această dată 1643 mijloace de transport.

În anul 2023 s-au generat 4204 acte de punere în valoare (apv) cu un volum de 388282 mc și s-au autorizat la exploatare 4442 partizi cu un volum de 379474 mc.

În anul 2024 până în prezent s-au generat 1781 acte de punere în valoare (apv) cu un volum de 171438 mc și s-au autorizat la exploatare 1502 partizi cu un volum de 198809 mc. La această dată sunt autorizate, aflate în curs de exploatare 1150 partizi cu un volum de 162218 mc.

De la lansarea aplicației și până în prezent, la nivelul jud. Buzău s-au emis 220628 avize pentru un volum de 1511654 mc.

În anul 2023 s-au emis 63621 avize cu un volum de 419358 mc iar în anul 2024, 25728 avize cu un volum de 201693 mc.

De la locul recoltării materialele lemnoase circulă la depozite intermediare în vederea sortării/comercializării, în unități de prelucrare/procesare sau la consumatori finali. După sortare/prelucrare materialele lemnoase sunt puse din nou în circulație până la alte depozite în vederea comercializării sau la beneficiari finali.

Este important de menționat că Județul Buzău este foarte mult tranzitat de mijloace de transport care transportă lemnul din județele limitrofe în special jud. Covasna și jud. Vrancea dar și din județele din regiunea Moldovei (Suceava, Neamț, Bacău).

Conform L46/2008-Codul silvic sunt interzise primirea spre încărcare și transportul cu orice mijloace de transport al materialelor lemnoase neînsoțite de documentele specifice de transport.

Faptele se sancționează conform L171/2010-legea contravențiilor silvice.

În ceea ce privește activitatea de transport, transportul cu orice mijloace de transport al materialelor lemnoase, în volum de peste 10 m³, neînsoțite de documentele specifice de transport, constituie infracțiune și se sancționează cu amendă sau cu închisoare de la 6 luni la un an și cu confiscarea materialelor lemnoase care fac obiectul transportului.

Sunt supuse confiscării mijloacele de transport materiale lemnoase și orice alte bunuri care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea infracțiunii.

La nivelul Gărzii Forestiere Județene Buzău în anul 2023 au fost efectuate 580 controale în Sumal 2.0 în urma cărora s-au aplicat 106 contravenții cu o valoare de 196000 lei și a fost confiscat fizic și valoric 741 mc material lemnos, iar în anul 2024 au fost efectuate 251 verificări în urma cărora s-au aplicat 55 sancțiuni contravenționale cu amenzi în valoare de 127500 lei și s-au confiscat fizic și valoric 60 mc material lemnos.

CONCLUZII

Lemnul care nu este înregistrat în sistemul SUMAL este prin definiție, ILEGAL.

Sumal 2.0 reprezintă un pas important în direcția modernizării și eficientizării gestionării resurselor forestiere în România, având ca obiectiv principal protejarea pădurilor și asigurarea unui management durabil al acestora.

Întocmit,
Coordonator GFJ Buzău

Cons.Irimia Camelia